

ภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย

Goal Leadership

พระบุญชู จิตตะมะโล^๑, ปิยพัชณ์ กุลเจริญวงศ์^๒, ประเสริฐ ชมพรมมา^๓,
พระครูสุธีจรรย์วัฒน์^๔, อัครเดช นะโยธิน^๕

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน^{๑,๒,๓}

อาจารย์ สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน^{๔,๕}

Corresponding Author, E-mail: Boonchoo@gmail.com

บทคัดย่อ

ทฤษฎีความเป็นผู้นำเป้าหมาย เป็นยุทธศาสตร์การเป็นผู้นำที่ทำงานของผู้นำ มีแรงจูงใจและชี้แจงเป้าหมายของกลุ่มโดยเฉพาะทำให้มีภาวะผู้นำเชิงเป้าหมายช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายและเกิดความเชื่อมั่น รวมถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกหรือทีมงาน ในการรับรู้ถึงเป้าหมายเหล่านั้น ความหมายทฤษฎีความเป็นผู้นำเป้าหมายเส้นทางส่งเสริมการสื่อสารที่ดีเกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางที่มีความสัมพันธ์ที่ตีระหว่างผู้นำและกลุ่ม โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการสนับสนุนจากผู้นำเชิงเป้าหมาย เพื่อสร้างความสำเร็จให้กับเป้าหมายได้อย่างที่ตั้งไว้ ผู้นำกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย และสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของพวกเขา ผู้นำมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องโดยให้คำปรึกษาหรือขอคำแนะนำก่อนที่จะตัดสินใจ คล้ายคลึงกับความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ในการสนับสนุน การเป็นผู้นำผู้นำที่เป็นมิตรและเข้าถึง ผู้นำแสดงความห่วงใยต่อสุขภาพจิตของผู้ติดตามทำให้สมาชิกในทีมรู้สึกสะดวกสบายในการติดตามเป้าหมายของตนเองภาวะผู้นำเชิงเป้า หมายถึง การมีเป้าหมายโดยใช้อิทธิพลการจูงใจความพยายาม และกระบวนการบนพื้นฐานของความดีงามประกอบด้วย ๑) มีเป้าหมาย ๒) มีอิทธิพลในการจูงใจ ๓) มีความพยายาม ๔) มีกระบวนการ ๕) มีความดีงาม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, เป้าหมาย

Abstract

The path goal leadership theory plays on this concept. It is the strategy of leadership that makes the leader's task to motivate and clarify the group's goals, essentially making them a coach. This interpretation holds that the leader empowers the group to reach their goals and ensures that they share an awareness of what those goals are. As the leader you are not only charged with giving your team the carrot but making sure that carrot is what they really want (and that they can eventually get it. Path goal leadership theory encourages a strong communication about goals and direction, with a strong relationship between the leader and the group. With a clear set of requirements and providing the tools to complete them, the leader can build a string of successes toward the end target. In achievement-oriented leadership, the leader sets challenging goals for followers, expects them to perform at their highest level, and shows confidence in their ability to succeed. Participative leadership involves leaders consulting with followers and asking for their suggestions before making a decision. It is similar to the democratic leadership style. In supportive leadership, the leader is friendly and approachable. The leader shows concern for the followers' psychological being, making the team members more comfortable to pursue their own goals. Goal Leadership refers to the goal, by influencing, motivating, trying, and processes based on goodness includes: 1) having goals 2) influencing motivation 3) trying 4) having a process 5) being good.

Keyword: Goal, Leadership

บทนำ

จากสังคมเดิมที่ผ่านมาในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ผ่านก้าวเข้าสู่สังคมโลกยุคดิจิทัล (Digital World) จนมาถึงโลก Digital Globalization ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันรวดเร็ว เป็นยุคแห่งการแข่งขันกันสูง มีความเจริญก้าวหน้าหรือมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยีหรือด้านอื่น ๆ กล่าวคือมีการเปลี่ยนแปลง

ทางสังคมและวัฒนธรรมในโลกตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมถึงความต้องการทักษะที่เพิ่มมากขึ้น มากกว่าทักษะพื้นฐานในยุคที่ผ่านมา มีความจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนมุมมองกระบวนทัศน์ และการดำรงชีวิต โดยในการจะพัฒนาสังคมหรือองค์กร ตลอดจนในระดับประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการจัดการ เพื่อให้ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ประเทศ สังคม ชุมชนหรือองค์กร จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเกิดการ พัฒนา เพื่อความสำเร็จ และเพื่อสามารถการแข่งขันในสังคมโลกได้ เช่นเดียวกับกับทัศนะของ อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล (๒๕๕๙) ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่า โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์กรในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ที่มีความซับซ้อน และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลาองค์กรต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือผู้นำ ผู้นำองค์กรต้องมีความบทบาทวิธีการมีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายกล่าวคือมีทักษะในการนำองค์กร นำสังคมอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ในโลกปัจจุบันการแสดงออกของผู้นำล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อทุกคนในโลก เพราะการสื่อสารทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระ ทำให้รู้ถึงลักษณะนิสัยและพฤติกรรมการแสดงออกที่ผู้นำพูดและสิ่งที่ผู้นำทำ รวมถึงการตัดสินใจของผู้นำ ในสถานการณ์วิกฤตสำคัญให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี สามารถบูรณาการงานทุกด้านให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และ ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ (๒๕๕๙) ได้ให้คำนิยามของผู้นำว่าผู้นำเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อองค์กร สามารถบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดและพัฒนาองค์กรต่อไปได้อย่างมั่นคงยั่งยืน ผู้นำสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทุกระดับไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร เพราะผู้นำเป็นผู้กำหนดวิธีการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายและเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงได้ ผู้นำมีความสำคัญในทุกองค์กรบริหารตั้งแต่ระดับสูงสุดคือระดับโลกลงมาจนถึงระดับเล็กสุดคือครอบครัว ฉะนั้นผู้นำจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่ดี เพื่อที่จะใช้ภาวะผู้นำนั้นเป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้นำนั้นเป็นผู้นำอย่างสมบูรณ์แบบ

จากประเด็นดังกล่าวมาข้างต้น คณะผู้เขียนบทความ โดยนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต

อีสาน ซึ่งเป็นส่วนของวิชา สัมมนาปรัชญาพุทธศาสตร์การพัฒนาและภาวะผู้นำ มีความสนใจศึกษาหลักการ ทฤษฎี ความหมาย ความสำคัญ คุณลักษณะ คุณสมบัติองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้นำหรือภาวะผู้นำจากนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการสังเคราะห์แหล่งข้อมูล เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ได้ บทสรุปความหมาย และองค์ประกอบของภาวะผู้นำ และความหมายของคำว่าเป้าหมาย โดยการสังเคราะห์นิยาม จากนักวิชาการที่ให้แนวคิดหรือทัศนะไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ความหมายของภาวะผู้นำ

ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้มีนักวิชาการให้ความหมายหรือนิยาม รวมถึงทัศนะของคำว่า ภาวะผู้นำตลอดจนการแปลความหมายจากคำว่า Leadership โดยคณะผู้ศึกษา (นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน) ทั้ง ๓ ได้ศึกษาหาความหมายหรือนิยาม รวมถึงทัศนะของคำว่าภาวะผู้นำไว้ดังนี้

๑. พยอม วงศ์สารศรี (๒๕๓๔) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้นำ) ใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้แนะให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้นเต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการโดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง โดยประกอบด้วย ๑) กระบวนการ ๒) อิทธิพล ๓) การชี้แนะ ๔) ความกระตือรือร้น ๕) มีเป้าหมาย

๒. ประเวศ วะสี (๒๕๔๐) กล่าวว่า ภาวะผู้นำอาจมีได้ทั้งในผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าและผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ผู้นำตามธรรมชาติในกระบวนการชุมชนจะมีหลายคน ลักษณะของภาวะผู้นำ คือ ฉลาด เป็นคนเห็นแก่ส่วนรวม เป็นคนติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นรู้เรื่อง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโดยอัตโนมัติ โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีความฉลาด ๒) เห็นแก่ส่วนรวม ๓) การสื่อสารที่ดี ๔) เป็นที่ยอมรับ

๓. พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๔๐) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความเป็นผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติอันพึงมีของผู้นำ ได้แก่ สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมาย ที่ดีงามอย่างถูกต้องชอบธรรม โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีสติปัญญา ๒) มีความดีงาม ๓) มีความรู้ ๔) มีจุดหมาย ๕) มีความดีงามถูกต้องชอบธรรม

๔. รังสรรค์ ประเสริฐศรี (๒๕๔๔) กล่าวถึงภาวะผู้นำ ว่า เป็นบุคคลที่ทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและ

ช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) การช่วยเหลือ ๒) สร้างความมั่นคง ๓) มีเป้าหมาย

๕. วิภาดา คุปตานนท์ (๒๕๔๔) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีอิทธิพล ๒) ความก้าวหน้า ๓) มีเป้าหมาย ๔) มีทัศนคติที่ดี

๖. เนตรนภา ห่างภัย (๒๕๔๔) ได้กล่าวในบทความว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่น มีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่ม หรือองค์การเป็นเป้าหมาย โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีกระบวนการ ๒) มีความพยายาม ๓) มีอิทธิพล ๔) มีความสำเร็จ ๕) มีเป้าหมาย

๗. มัลลิกา ต้นสอน (๒๕๔๔) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคล หรือกลุ่มที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าว ชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีอิทธิพล ๒) มีการโน้มน้าว ๓) มีการชักจูง ๔) มีเป้าหมาย

๘. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (๒๕๔๔) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตามเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มที่ได้กำหนดไว้ หรือสรุปได้ว่าภาวะผู้นำคือรูปแบบของอิทธิพลระหว่างบุคคล โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีอิทธิพล ๒) มีเป้าหมาย ๓) การมีรูปแบบ

๙. ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (๒๕๔๗) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีทั้งสิ่งที่ติดตัวมาหรือที่เรียกว่าแวว สิ่งที่มาจากสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่ค่อยๆ บัณฑิตงแตงขึ้นมา และสิ่งที่เกิดจากการฝึกรบมอย่างเป็นกิจจะลักษณะ ภาวะผู้นำ มีคุณลักษณะ ๕ ประการเป็นส่วนประกอบ คือ สภาพจิตใจที่มั่นคง มีความเมตตากรุณา มีเจตคติมุ่งไปข้างหน้า สร้างสรรค์หาทางแก้ไข มีความสามารถด้านการพูดและการแสดงออก เอาจริง เอาจัง และมีผลงาน โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีจิตใจมั่นคง ๒) มีความเมตตากรุณา ๓) มองกาลไกล ๔) การแสดงออกที่ดี ๕) มีผลงาน

๑๐. ชาญชัย อาจินสมาจาร (๒๕๕๐) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำคือความสามารถในการขับเคลื่อนหรือสร้างอิทธิพลต่อผู้อื่นสู่การทำให้เป้าประสงค์ของปัจเจกบุคคลหรือของกลุ่มบรรลุผลสำเร็จ ผู้นำเป็นที่ต้องการในสถานที่ทำงาน องค์การ

ชุมชนและประเทศ ผู้นำที่แท้จริงช่วยทางกลุ่มให้บรรลุในสิ่งที่เขาเชื่อว่ามีสำคัญ โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีอิทธิพล ๒) มีความสามารถ ๓) มีเป้าหมาย

๑๑. ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (๒๕๕๒) ได้สรุปในบทความพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จไว้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าพยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย โดยประกอบด้วยดังนี้ ๑) มีอิทธิพล ๒) มีความพยายาม ๓) มีความกระตือรือร้น ๔) มีความเต็มใจ ๕) มีเป้าหมาย

๑๒. ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ (๒๕๕๒) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่า ภาวะผู้นำนั้นเป็นศิลปะในการใช้อิทธิพลของผู้นำ เพื่อจูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมืออย่างเต็มใจ โดยประกอบด้วย ๑) มีอิทธิพล ๒) การจูงใจ ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ๔) มีการร่วมมืออย่างเต็มใจ

๑๓. ปิยฉัตร โรจกุล (๒๕๕๔) ได้เขียนบทความ “ผู้นำและภาวะผู้นำ” สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการ การมีอิทธิพลต่อผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่งของกระบวนการ มีความเกี่ยวเนื่องและมีอิทธิพลต่อกัน ได้แก่ ผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์อันนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยประกอบด้วย ๑) มีความสามารถ ๒) มีอิทธิพล ๓) มีเป้าหมาย ๔) มีกระบวนการ ๕) การไม่หยุดนิ่ง

๑๔. พงษ์เทพ สุขชนารักษ์ (๒๕๕๔) ได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีความพยายาม ๒) มีอิทธิพล ๓) การผลักดัน ๔) การชี้นำ ๕) ความกระตือรือร้น ๖) มีเป้าหมาย

๑๕. พระครูสุธีจริยวัฒน์ (๒๕๕๘) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่า ผู้นำต้องมีความคิดพื้นฐาน ๒ ประการ คือ (๑) พื้นฐานความคิดเพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยคนอื่น และ (๒) มีพื้นฐานความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงและเพื่ออนาคตที่ดีกว่า พื้นฐานความคิดทั้งสองนี้บูรณาการเข้าด้วยกัน จะทำให้นิยามของภาวะผู้นำมีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) มีความคิดที่ดี ๒) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดี ๓) การบูรณาการ ๔) มีความชัดเจน

๑๖. Hersey & Blanchard (๑๙๘๘) ได้นำเสนอความหมายของคำว่าภาวะผู้นำไว้ว่า ความเป็นผู้นำเป็นกระบวนการที่อิทธิพลต่อกิจกรรมของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มในความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ที่กำหนด โดยประกอบด้วย ๑) มีอิทธิพล ๒) ความพยายาม ๓) มีเป้าหมาย

๑๗. Phinit Kotakarn (๒๕๕๙) ได้เขียนบทความเรื่อง ผู้นำและภาวะผู้นำกับความสำเร็จขององค์กร ได้สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ ความสามารถของแต่ละบุคคลในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มโดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย โดยประกอบด้วย ๑) มีความสามารถ ๒) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดี ๓) การชักชวน ๔) การจูงใจ ๕) ให้ความร่วมมือ ๖) มีเป้าหมาย

๑๘. Susan Ward (๒๐๑๘) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือการที่ผู้นำเป็นศิลปะของการสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มคนที่จะทำหน้าที่ให้บรรลุทั่วไปเป้าหมาย และเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นและมีการเตรียมพร้อมตลอดเวลา โดยประกอบด้วยทักษะดังนี้ ๑) สร้างแรงจูงใจ ๒) สร้างแรงบันดาลใจ ๓) มีความพร้อมตลอดเวลา

ดังนั้นจากการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำของนักวิชาการทั้ง ๑๘ แห่ง จึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ความสามารถเฉพาะตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่ใช้อิทธิพลและอำนาจของตน กระตุ้นชี้นำ ผลักดันโน้มน้าว สร้างแรงจูงใจชักจูงผู้อื่นให้เกิดความจงรักภักดี เกิดความเสียสละศรัทธา เต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้ตามสถานการณ์ มีการเตรียมความพร้อมตลอดเวลาโดยมีความสำเร็จขององค์กรเป็นเป้าหมายอย่างถูกต้องชอบธรรม

คณะผู้ศึกษาได้ถอดองค์ประกอบทักษะสำคัญความหมายภาวะผู้นำจากนักวิชาการทั้ง ๑๘ แห่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกันนั้นหรือเลือกใช้ชื่อองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ดังนี้

๑. มีเป้าหมาย มีความหมายเดียวกันดังนี้ มีจุดหมาย, มีวัตถุประสงค์, มองกาลไกล, มีผลงาน, และ มีความสำเร็จ

๒. อิทธิพลการจูงใจ มีความหมายเดียวกันดังนี้ การจูงใจ, การชักจูง, การสร้างแรงจูงใจ, และสร้างแรงบันดาลใจ

๓. มีความพยายาม มีความหมายเดียวกันดังนี้ ความกระตือรือร้น, ความก้าวหน้า, การเปลี่ยนแปลง, การไม่หยุดนิ่ง, การผลักดัน, การโน้มน้าว, การชี้แนะ, และการชักชวน

๔. มีกระบวนการ มีความหมายเดียวกันดังนี้ การมีรูปแบบ, การบูรณาการ, มีความพร้อม, ให้ความร่วมมือ, และมีความชัดเจน

๕. มีความดีงาม มีความหมายเดียวกันดังนี้ มีความคิดที่ดี, มีความรู้ที่ดี, มีความเมตตา, กรุณา, จิตใจมั่นคง, ความถูกต้อง, แสดงออกที่ดี, ความเต็มใจ, ความมั่นคง, เห็นแก่ส่วนรวม การช่วยเหลือ, และมีทัศนคติดี

๖. มีความสามารถ มีความหมายเดียวกันดังนี้ การสื่อสารที่ดี ความฉลาด เป็นที่ยอมรับ มีสติปัญญา

จากการถอดองค์ประกอบที่ทักษะสำคัญจนได้กลุ่มความหมายเดียวกันของภาวะผู้นำ ๖ หัวข้อดังกล่าวนี้ คณะผู้ศึกษาได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำตามตารางดังต่อไปนี้

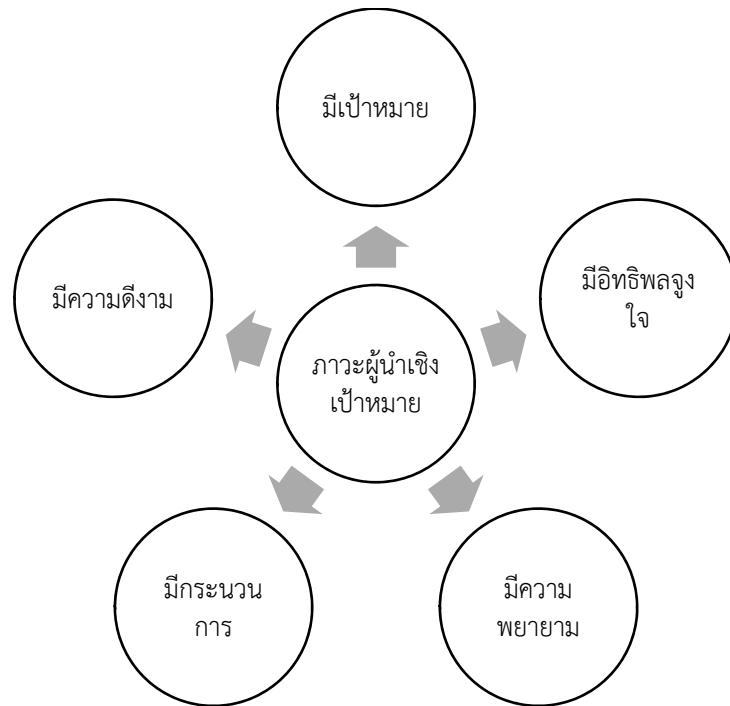
ตารางที่ ๑ สังเคราะห์ความถ่ององค์ประกอบความหมายภาวะผู้นำ

องค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง														รวม				
	พยอมเวงต์สรศรี	ประเวศ วะสี	พระธรรมปิฎก	รังสรรค์ ประเสริฐศรี	วิภาดา ตาไดนามท์	เนตรนภา หงษ์น้อย	นิตติกา ตันสอม	เสริมศักดิ์ วิศาลา	ไพบลีย์ วัฒนศิริธรรม	ชณทัฬห อภินิสงฆ	ศักดิ์ชัย ภาเจริญ	ภาวิดา ภรรตศรีสหธิ	ปิยะฉัตร โรจนกุล	พงษ์เทพ สงสงวรณ์ภัก		พระครูสถิตวิชัยวัฒน์	Hersev &	Phinit Kotakarn	Susan Ward
๑. มีเป้าหมาย	/		/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/		/	/		๑๐
๒. มีอิทธิพล การจูงใจ	/				/	/	/	/		/	/	/	/	/		/	/	/	๑๓
๓. มีความ พยายาม	/				/	/	/				/		/	/	/	/			๑๐
๔. มี กระบวนการ	/	/				/		/					/		/		/	/	๖
๕. มีความดี งาม		/	/	/	/				/		/			/					๗

องค์ประกอบ	แหล่งอ้างอิง																			
	พยอม วงศ์สารศรี	ประเวศ วะสี	พระธรรมปิฎก	รังสรรค์ ประเสริฐศรี	วิภาดา ต.दानนท์	เนตรนภา ห้างมัย	นลลิตา ตันสอน	เสริมศักดิ์ วัฒนา	ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม	ชวลิตชัย ภาลินสมภา	ศักดิ์ชัย ภิเจริญ	ภาวิดา สารศรีสมบัติ	ปิยะฉัตร โจรกุล	พงษ์เทพ สขตมาภิรักษ์	พระธรรมสังฆปริณายก	Hersev &	Phinit Kotakam	Susan Ward	รวม	
๖. มี ความสามารถ		/								/							/	/	๑	
รวม	๔	๓	๒	๒	๔	๔	๓	๓	๒	๓	๓	๒	๔	๓	๓	๓	๕	๓	๖	๑๕

จากตารางที่ ๓ ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบความหมายภาวะผู้นำพบว่า มีองค์ประกอบที่เป็นกรอบเชิงทฤษฎี (theoretical framework) จำนวน ๖ องค์ประกอบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าความถี่สูงตั้งแต่ ๗ ขึ้นไป เพื่อคัดสรรเป็นองค์ประกอบที่เป็นกรอบแนวคิด (conceptual framework) เพื่อกำหนดองค์ประกอบ ได้จำนวน ๕ องค์ประกอบ ดังนี้ ๑) มีเป้าหมาย ๒) มีอิทธิพลในการจูงใจ ๓) มีความพยายาม ๔) มีกระบวนการ ๕) มีความตึงตัง

ภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ต้องปรับเปลี่ยนมุมมองกระบวนการทัศน์ และพฤติกรรมในการดำรงชีวิต ของสังคมหรือองค์กรให้เจริญก้าวหน้า ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาเพื่อความสำเร็จรวมถึงเพื่อการแข่งขันในสังคมโลกได้นั้น ต้องเป็นภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย (Goal Leadership) เพราะมีความถี่สูงสุดตามที่ผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์ออกมา และสามารถสร้างเป็นโมเดลความหมายภาวะผู้นำเชิงเป้าหมายได้ดังนี้

ภาพที่ ๑ โมเดลความหมายภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย

จากโมเดลความหมายของภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย (Goal Leadership) พอจะสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย หมายถึง การมีเป้าหมายโดยใช้อิทธิพลการจูงใจความพยายามและกระบวนการบนพื้นฐานของความดีงาม

ดังนั้นจึงสรุปได้จากการศึกษาด้วยวิธีการหาความหมายของภาวะผู้นำ ถอดทักษะองค์ประกอบของภาวะผู้นำ สร้างตารางสังเคราะห์ความถี่ความหมายของภาวะผู้นำ และสร้างโมเดลความหมายของภาวะผู้นำ จนถึงสรุปความหมายของภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย (Goal Leadership) ได้ในที่สุด ทำให้คณะผู้เขียนบทความ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งเป็นส่วนของวิชา สัมมนาปรัชญาพุทธศาสตร์การพัฒนาและภาวะผู้นำ ได้รู้ว่า ผู้นำทุกระดับตั้งแต่ผู้นำระดับโลก ผู้นำระดับประเทศ ผู้นำระดับจังหวัด ผู้นำสถาบันองค์กร ลงมาจนถึงระดับท้องถิ่น และระดับที่เล็กที่สุดแต่สำคัญที่สุดคือระดับผู้นำครอบครัว จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีภาวะผู้นำเชิงเป้าหมาย (Goal Leadership) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยี หรือด้านอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ

นักวิชาการทั้ง ๑๘ แหล่งที่ได้แสดงหลักการ และให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิง
เป้าหมายเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (๒๕๕๐). **ภาวะผู้นำในองค์กร**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน
ชาติชาย คงเพ็ชรดิษฐ์. (๒๕๕๙). **การบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำ
และการสื่อสารในองค์กร**.วารสารวิชาการ Veridian E – Journal
Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และ
ศิลปะ ๙ ๑ (มกราคม – เมษายน): ๘๙๗.
- เนตรนภา ห่างภัย. (๒๕๕๕). **ความหมายของผู้นำ**. Online. ค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม
๒๕๖๑ จาก <http://www.rin.ac.th/article /leadership/page๑.๑.html>
- ปิยฉัตร โรจกุล. (๒๕๕๔). **บทความผู้นำและภาวะผู้นำ**. สืบค้นเมื่อ วันที่ ๒๙ มกราคม
๒๕๖๑ จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๔๒๓๓๘๐>.
- พยอม วงศ์สารศรี. (๒๕๓๔). **องค์กรและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่๓). กรุงเทพฯ: สภา
การพิมพ์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่
๒. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๒
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (๒๕๔๗). **สำนึกไทยที่ปรารถนา**. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- พงษ์เทพ สุขชนารักษ์ (๒๕๕๔). **“ความหมายของ ภาวะผู้นำ”** สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙
มกราคม ๒๕๖๑ จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๔๔๔๙๗๑>
- พระครูสุธีจริยวัฒน์. (๒๕๕๘). **ภาวะผู้นำหลักธรรมและกระบวนการเรียนรู้เพื่อ
สร้างสรรค์**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา
- ภาวิตา ธาราตรีสุทธิและวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (๒๕๔๒). **หลักและทฤษฎีการบริหาร
การศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มัลลิกา ต้นสอน. (๒๕๔๔). **พฤติกรรมองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์
เบอร์เน็ต จำกัด.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (๒๕๔๔). **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ: ธนัชชการพิมพ์. รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.
- วิภาดา คุปตานนท์. (๒๕๔๔). **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ส เจริญ การพิมพ์.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. **บทความ พัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ** สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม
๒๕๖๑ จาก <http://www.kruinter.com/shw.php>

- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (๒๕๔๔). การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน ประมวลสาระชุดวิชา
ทฤษฎี และ แนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ ๑๒. หน้า ๑๘๓-
๑๘๔ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล. (๒๕๕๙). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนความท้าทายมุ่ง
สู่ความสำเร็จขององค์การอย่างยั่งยืน วารสารวิชาการ Veridian E-Journal
Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และ
ศิลปะ ๙ ๑(มกราคม – เมษายน): ๘๔๖.
- Hersey P. & Blanchard K. (๑๙๘๘). **Management of
organizational behavior.** Englewood Cliffs New Jersey:
Prentice Hall.
- Phinit Kotakarn. (๒๕๕๙). บทความ“ผู้นำและภาวะผู้นำกับความสำเร็จของ
องค์การ” ค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ จาก
<https://www.google.co.th/search>.
- Susan Ward. (๒๐๑๗). **Leadership Definition.** Retrieved January ๑๘ ๒๐๑๘
from [https://www.thebalance.com/leadership-definition-
๒๙๔๘๒๗๕](https://www.thebalance.com/leadership-definition-๒๙๔๘๒๗๕)